

fantje vi z mano“ mu je zmed veselih, zmed milih pa ena Potočnikovih iz „Slave Marije“ nar bolj dopadla, tudi Potočnikoviga „Planinarja“ se ni mogel dosti naslišati; vsi slovenski napevi (viže) sploh pa so mu zavoljo miliga duha, s katerim močno v serce poslušavca segajo, kar zlo dopadli. Pa ga res tudi ni večiga veselja, kakor ob svitli tihi noči po Jezeru se voziti in Jurja z Janezam in še s kakima dvema pevcama vred domače pesmi péti poslušati. Naj tega veselja nihče ne zamudi, ki na Jezero pride!

Drugi dan zgoodej sva se peljala po jezeru na Blejski grad in v cerkvico Matere Božje —

»Tjè na otók z valóvami obdáni,
V danášnjih dnévih bóžjo pót Marije;
V dnu zád stojé snežnikov velikáni,
Poljá, ki spréd se sprósti, lepotíje
Ti káže Bléski grad na lévi stráni,
Na désni gríčík se za grícam skríje.
Dežéla krájnska nima léps'ga krája,
Ko je z okóljšno tá, podóba rája!

Resnico teh besed našiga pevca Prešerna mi je moj Dunajčan, vès ginjen, poterdil. Prijazni oskerbnik Blejske grajšine, gosp. Mertlič nam je razkazal vse poslopja stariga gradú, od kodar je pogled krog in krog zares nebeški! — Ravno taka se je godila mojimu Dunajčanu na otoku, kjer cerkev device Marije stoji; — ni se mogel nagledati rajskiga kraja. Cerkvica je kej prijazna in lepa; — ravno je k sv. maši pozvonilo. Z veliko pobožnostjo bi bila tudi mi dva na tem presvetim mestu molila, ko bi nas ne bile dve reči vedno motile: orglar na koru in pa stréžnik (ministrant) pri sv. maši.

V eno mero so bučale orgle, kakor de bi bili vsi mehovi spušeni bili, in brez postanjka je orglar vedno in na vès glas le eno gonil. Med povzdigvanjem, sim mislil, bo vunder káj prenehal, de se bojo ušesa spočile — pa tudi ne! Ta orglar gotovo ni bral, kar gosp. Majer v svoji cerkveni pesmarici *) (ki bi jo mogel vsak orglar imeti) tako lepo in razložno od petja in orgljanja v cerkvi pišejo, rekoč: „orgle naj rahlo (piano) pojó; rahlejši je, lepši je! sicer vse petje poderó; še pevec sam sebe ne sliši“ i. t. d. — Zakaj ni Juri orglar v ti cerkvi, ki je tolikanj obiskana od domačih in ptujih ljudi; on, ki vse druge orglarje pod koš dene?! — Drugo, kar se je nama posebno nespodobno zdélo, je bilo, de je strežnik pri sv. maši v golih srajčjih rokavih gospodu mašniku stregel. — Pri takim sv. opravilu se spodobi, de je tudi ministrant, čeravno ne v cerkveni obleki, saj vès oblečen: to terja čast, ki smo jo Bogú in službi Božji dolžni. Kmet ima pruštof, gosposki pa sukno, de jo oblečeta, kader gresta po opravku od hiše; javalne jih bojo pustili, ko bi hotla v golih rokavih h kakimu velikimu gospodu iti; — ali sv. maša ni nar vikši, nar svetejši opravilo? Pri možkih ostane srajca, naj bo še tako čedna, vedno le spodnja obleka, enaka spodnjim hlačam; s spodnjo obleko se pa ne spodobi k oltarju stopiti. Mojimu Dunajčanu, ki še nikjer kaj taciga ni vidil, se je ministrant v srajci kaj smešen in nespodoben zdel! — Naj bojo ti prijazni opomíni vsim tístim cerkovnikom (mežnarjam) rečeni, kateri samí ali katerih otroci ali hlapci Klančnikoviga „napeljevanja k lepimu zadržanju in pobožnimu življenju“ nišo brali.

(Dalje sledí.)

Vunajne novice.

9. dan pretečeniga mesca — pripoveduje Graški

*) Pesmarica cerkevna od gosp. M. Majerja se dobi povsod za 24 kraje.; napevi (viže) za orgle k pesmarici pa veljajo 36 kraje. Pisatelj.

časopis Stiria — je bila v neki večerni fantovski šoli blizo cerkve sv. Petra v Rimu delitva daril pridnim šolarjam, kar prideta dva v plajše zavita gospóda v šolo, in se vsedeta med druge tú pričijoče poslušavce. Noben ju ni porajtal, in že je hotel šolski vodja delitvo daril s pregovorom začeti, kar je eden pričijočih zapazil, de nepoznana gospóda sta svéti Oče Papež in njih tajnik, kardinal Pikolomini! Kdo more popisati začudenje in veselje, kteriga so učeníki in učénki na ves glas zdej naznanje dali, de so jim sveti Oče Papež toliko čast skazali! Vse je hrepenelo svetimu Očetu — kterimu so clo male šole pri sercu — roke, noge in plajš kušniti, takó de so učeníki dosti opraviti imeli, veselo družinico k pokoju spraviti. Svéti Oče so s prijazno besedo potem nagovorili učence in jih k zmirej veči pridnosti spodbodli; učénike pa so pohvalili. Na zadnje so podarili učeníkam zlate, učencam pa sreberne svetinje. — Bog daj srečno vladarstvo tacimu Papežu veliko veliko let! —

V Ljubljanskim ilirskim listu smo brali, de je naš domorodni misijonar v Afriki, gosp. Ignaci Knob-leher, iz svete dežele zopet v Aleksandrijo nazaj prišel in de bo tú do druge polovice tekočiga mesca ostal, od koder se misli potem skozi Egipt in Nubijo dalje podati.

Zlate bukve.

Anton Gerkman, po domače Stele, iz Kamnika je s pomočjo Jožefa Tevča 24. dan Kozoperska lanjskiga leta iz dereče Bistrice rešil Antona Fröhliha, po domače Jamabirta, ki bi bil brez te pomoči utonil. Po oznanilu Ljubljanske kresije od 16. tekočiga mesca je dobil zató Anton Gerkman, ki je po utonjenca v vodo skočil navadno darilo 25 gold., Jožef Tevč pa očitno pohvalo deželnega vladarstva. — Mi pa zapišemo imena obéh v zlate bukve.

Urno, kaj noviga?

(V Lincu) se že konjsko mesó na prodaj dobiva. Poglavarstvo zgorne avstrijske dežele je prodajo po navadnih navadah dovolilo; funt veljá 2 ali 2 kr. in pol. (Od gada pičen otrok) je v Radolški komisii na Gorenskim unidan umerl.

(Velki zbor Goriške kmetijske družbe) je bil 7. dan tega mesca. Presvitli Nadvojvoda Janez so bili pričijoči, zató se je čez 100 udov skupej zbralo.

Popravik.

V „hvaležnim spominu“ poslednjiga lista v 4. verstici 15. reda namest blagodarja béri blagodarja.

Vganjka zastavice v poslednjim listu je: Zató, kér je njegova lastna mati.

Današnjimu listu je perdjan 11. dokladni list — in pa trinajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuju	
	26. Rožniga cveta.		21. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	3	17	3	25
1 > > banaške....	3	20	3	38
1 > Turšice.....	2	12	2	18
1 > Sorsice.....	2	52	—	—
1 > Rēži.....	2	36	2	38
1 > Ječmena.....	1	47	1	50
1 > Prosa.....	1	53	2	1
1 > Ajde.....	1	51	1	50
1 > Ovsa.....	1	4	1	13

liko število grehov. Izaija 58, 9-10. Ako (sojim vjetim bratom) železje snameš, in jenjaš soj perst stegovati (žugati) in govoriti, kar ni dobro; ako lačnimu soje sercé izliješ (to je, kej podeliš, kar ti sam rad imaš) in kopernečiga nasitiš: bo tebi v tami luč zasvetila, in toja tãma bo kakor pol-dan. Enako Izai. 58, 6-7; 1, 16-18. i. t. d.

(Dalje sledi.)

Spominki na Gorensko.

(Dalje.)

Od Krajncov se ne more rêči, de svojo domovino preveč hvalijo in povzdigujejo, marveč bi se jim po pravici očitati môglo, de si za razglašenje lepe Krajnske dežele premalo prizadevajo. Koliko popisov, koliko silne hvale pride od družih deželá na svitlo, ki se gorenski strani naše domovine še clo primerjati ne smejo! — mi pa, ki imamo Bled, Bohinj, Savico, Ipavo in še toliko drugih lepih krajev na Gorenškem in Dolenskim — mi smo tihi in spimo! Ni čuda tedej, de je naša dežela, le od nekterih natoroslovcov po vrednosti spoštovana, sploh pa le malo znana; ni čuda tedej, de veliko Nemcov misli, de je krajnska dežela na Koroškem, in de je unidan neki ogerski časopis (Ungar) našo Postojno na Tirolsko postavil!!!

Take in enake misli so mi po glavi šle, ko sim se poleg Jezera sprehajal, vès zamaknjen v lepoto tega rajskiga kraja. Bled pa ni le zdravim kraj veselja, temuč je tudi vsim bolehnim, razun tistim, ki na pljučni jetiki hirajo, zdravja vir. Vi, ki ste omamljeni od prevelikiga napenjanja svojiga duha ali trupla, ali ki ste oslabljeni po dolgih boleznih, namest de zdravil iz lekarij (apotek) išete, pojte za kake 4 ali 6 tednov v Bled, in okrepčali se boste na duhu in telesu, če je le še iskrica moči življenja v vas! Starši, ki imate bolehné, klaverne otroke, polne bezgavk in želv (Skrophel), tù sèm jih perpelíte revčike, in vidili boste, de jih bo prečisti Blejski zrak, poln kislica, in pa bistra studenčnica bolj oživila in ozdravila, kot deset bokalov čokoviga (štokševiga) olja. Poglejte Gorenca — kakošín korenjak de je! gotovo ne od vína, pa tudi od mesenih jedíl ne — ampak od čistiga zraka in bistre vode, ki mu ju mati natora od mladih nog vsaki dan deli. Poglej Gorenko — kakó čversta de je! Že Valvozor je v letu 1689 v 2. delu svojih preslavnih bukev (Ehres Herzogthums Krain), ki so edini popolni popis naše domovine, od Blejk pripovedoval, de so nar boljši dojíce (ame), in de kdor dojíce potrebuje, jo nar rajši iz Bleda vzame, in de je Stvarnik Gorencam nar boljši lekarijo podaril v prečistim zdraku in nar zdravši vinski hram v skalovje postavil, iz kteriga izvirajo bistri studenci.

Zdej, kar sta gospoda Malnar in Majer tako lepo in prostorno hišo tukej sozidala, kar je tudi Petranka svojo gostivnico povikšala in kar je tudi kramar Jernaj nektère izbice za popotne napravil, je na Mlinu že staniš dovelj za veliko družín. — Malnar in Majer sta tudi pod svojo gostivnico napravila kopvo v jezeru tistim, ki se hočejo brez skerbi in nevarnosti v njem kopati. Blejskim topljícám pa — ki niso v preveč dobrim stanu — ne moremó nobene posebne zdravilne moči pripisati, kër po razsodbi slavniga Hacqueta, ki je vodó teh topljíc po kemijsko na tanjko skusil, nimajo ne toplicam primerjene gorkote (imajo le 18 ½ stopnic), pa tudi nobene posebne zdravilne reči v sebi. V starih časih so bile te topljíce, kakor Valvazor pripoveduje, zlo obrajtane in od bolnih tako pogostama obiskovane, de nekdanji oskerbnik Blejskiga gradú, „Weid-

mansdorf“ po imenu, ni imel mirú in pokoja od nadležnih kopelnikov, ki so vseskozi k njemu hodili, de jih je mogel pasti in napivati. Teh nadležnikov se znebiti, je dal imenovani oskerbnik graben skopati in jezero v vrelece napeljati in jih potopiti; in takó je bilo konec topljíc. Kdor pa vé, de sedanji topljični studenci precej visoko nad jezeram izvirajo, ne bo verjel, de bi ta Valvazorjeva pripovedka resnična bila; ali pa so morebiti nekdanje topljíce na drugim kraji bile? — To pa nič ne déne, kër v Bledu ni ravno treba topljíc; je družih zdravilnih reči dovelj.

Mi vzamemo zdaj slovó od Jezera in predinj se v Bohinj podamo, pristavimo še serčno vošilo, de bi kak rodoljubi pisatelj delo na se vzel in to Gorensko stran z Bohinam in Savico vred v nemških bukvicah z ličnim obrazam teh krajev popisal in po vrednosti razglasil! Napovedane so nam že take bukvice, ki jih naš visoko spoštovani domorodni pisatelj, gosp. Kosta piše; de bi pač v slavo naše domovine deleč po svetu okoli prišle! (Konec sledi.)

Letina v Banatu.

Dopis iz Siske nam tole oznani: „Ravno pridem iz Banata, in kër vém, de bi radi zvedli, kakó letina tukej kaže, Vam povém, de bi nihče ne verjel, ki se ni kakor jez sam prepričal, de v Banatu, ki je od nekdej že blagodarjena žitna dežela, ljudjé lakote merjó, kakor v letu 1817. — Letašnja letina se pa silno dobra kaže; pšenica bo — kakor zdej stojí — veliko lepši kakor lani in je bo tudi trikrat več. Pohlevni dež je vso jarino tako oživil, de se sme sploh obilniga pridelka pričakovati. Samo ogeršice bo malo. — Pšenična cena je jela padati; kibla pšenice (to je 2 vagana ali mecna) je nazaj šla od 32 gold. slabiga denarja na 28 gold., kibla turšice pa od 23 na 18 gold.

Žalostna prigodba.

19. in 20. dan pretečeniga mesca je v 16 soseskah Ormoške in še dveh komisij na Štajarskim toča nograđe in njive popolnoma pokončala.

Popravik.

V poslednjim listu Novic na 104. strani, v 15. versti od spodej namest jih bëri ju; v „opombi“ poprejšnjiga lista pa namest eno reč bëri ene reči. Taki in enaki natisni pogreški, kterih popravljati skorej treba ni, izvirajo od náglice, ktera nas vedno derví, dostikrat pa tudi od perviga, s kertačami napravljeniga, tedej semtertje zamazaniga natisa. Tisti, ki je že sam kterikrat kake bukve na svitlo dal, že vé, če se kak sostavek od več bravcov tudi petkrat prebère, de lahko še kak pogrešek ostane; kdor pa je imel celó s kakim časopisam opraviti, bo naše težave še lože presodil; tù se pač zamore reči: sila kola lomi. Tudi nambi bil čist natis nar ljubši natis. Taciga časopisa pa dosihmal še na svetu ni.

Vredništvo.

Današnjimu listu je perdjan 12. dokladni list — in pa štirnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	3. Maliga serpana.		28. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	3	11	3	15
1 > > banaške	3	9	3	15
1 > Turšice	2	9	2	11
1 > Soršice	2	42	—	—
1 > Rěži	2	32	2	30
1 > Ječmena	1	45	1	55
1 > Prosa	1	53	1	56
1 > Ajde	1	53	1	46
1 > Ovsa	1	4	1	7